

Preventivní program školy

Masarykova jubilejní základní škola
a mateřská škola, Černilov

Školní rok 2022/23

Vypracovala: Mgr. Alice Petrovická

Dne: 1. 9. 2022

Obsah:

1. Charakteristika školy	3
1.1 Základní údaje o škole	3
2. Východiska pro vypracování Preventivního programu školy	4
3. Metodik prevence jako součást týmu.....	4
4. Cíle	4
4.1 Dlouhodobé cíle	5
4.2 Krátkodobé cíle	5
5. Cílové skupiny.....	6
6. Realizace PPŠ	6
6.1 Žáci a žákyně.....	6
6.1.1 Propojení s ŠVP.....	6
6.1.2 Třídnické hodiny a individuální rozhovory dětmi.....	7
6.1.3 Školní parlament.....	7
6.1.4 Spolupráce s odborníky.....	7
6.1.5 Akce podporující zdravé sociální klima.....	8
6.2 Pedagogický sbor.....	8
6.3 Rodiče.....	8
7. Plán aktivit pro školní rok 2022/23.....	9
8. Mimoškolní činnost.....	10
9. Evaluace.....	10
10. Závěr.....	10
11. Přílohy	
I. Školní program proti šikanování	11
II. Šikana zaměřená na učitele	17
III. Krizový plán	18
IV. Strategie předcházení školní neúspěšnosti	22
V. Zdravý životní styl	23
VI. Kontaktní adresy	24

1. Charakteristika školy

Masarykova jubilejní základní a mateřská škola, Černilov je samostatným právním subjektem. V současné době nabízí škola vzdělání třem stovkám žáků. Na 1. stupni v 11 třídách a na 2. stupni v 7 třídách. Od školního roku 2007/2008 je vyučování realizováno ve všech třídách podle školního vzdělávacího programu „Škola pro tebe“ č.j. 84/2007.

Hlavní činností školy je uspokojování potřeb žáků v oblasti základního vzdělávání. Samostatný vyučovací proces je zabezpečen mimo kmenové třídy také v odborných učebnách. Z cizích jazyků je na škole vyučován anglický, jako druhý jazyk pak německý a ruský. Pro žáky se specifickými poruchami učení probíhá předmět speciálně pedagogické péče a pedagogická intervence zaměřené na korekci těchto vad.

Pro školní i mimoškolní tělesnou výchovu je využívána tělocvična a venkovní hřiště. Pro děti, které potřebují péči mimo vyučování, fungují tři oddělení školní družiny, která je plně využita a školní klub.

1.1 Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento PP	Masarykova jubilejní ZŠ a MŠ, Černilov
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Et Mgr. David Kubíček
Telefon	731186513
e-mail	reditel@zscernilov.cz

Jméno a příjmení metodika prevence	Mgr. Alice Petrovická
Telefon	495432081 provolba15
e-mail	petrovicka@zscernilov.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Bc. Daniela Jezdinská
Telefon	777876050
e-mail	jezdinska@zscernilov.cz

2. Východiska pro vypracování Preventivního programu školy („dále jen PPŠ“)

Pro vypracování PPŠ byly využity následující materiály:

- Školský zákon § 29
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- ŠVP Masarykovy jubilejní ZŠ a MŠ, Černilov
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č. j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. 21149/2016
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14

3. Metodik prevence jako součást týmu

Metodik prevence působí na naší škole jako samostatný odborník. Za koordinaci aktivit, popřípadě řešení konkrétních problémů odpovídá spolu s ním výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, ostatními vyučujícími a vedením školy. Také v letošním školním roce školní psycholog Mgr. Lenka Půlpánová, která pracuje na naší škole jednou týdně a speciální pedagog.

S PPŠ seznámí metodik prevence všechny pracovníky školy na pedagogické radě, rodiče prostřednictvím internetových stránek školy. Průběžně pak budou seznamováni s řešením vzniklých problémů.

4. Cíle

Cílem působení v oblasti prevence je vytvářet produktivní prostředí a dobré sociální klima školy a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Pocit bezpečí každého jedince je jeho neodmyslitelnou součástí.

4.1 Dlouhodobé cíle

- zvyšovat odolnost dětí vůči rizikovým jevům
- vést žáky ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů
- podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- předcházet u žáků těmto následujícím rizikovým jevům:
 - záškoláctví
 - šikana a kyberšikana
 - vandalismus
 - užívání návykových látek
 - kouření
 - netolismus
- rozpoznat a zajistit včasné intervence hlavně v těchto případech
 - domácí násilí
 - týrání a zneužívání dětí
 - ohrožování výchovy mládeže
 - poruch příjmu potravy
- vytvářet přístupem školy důvěru rodičů ke škole a společně s nimi řešit vzniklé problémy

4.2 Krátkodobé cíle

- zapojit všechny pedagogické pracovníky do systému prevence s efektivním využitím třídnických hodin
- častěji uplatňovat prevenci rizikového chování ve výuce
- podpořit smysluplného trávení volného času žáků
- aktivně spolupracovat s rodiči
- zajistit pro rodiče přednášku na téma prevence netolismu
- podpořit vlastní aktivity žáků a rozvíjet vztahy žáků mezi jednotlivými ročníky

5. Cílové skupiny

a) žáci a žákyně

- schopnost řešit problémy, případně vyhledat pomoc
- zlepšit svůj životní styl směrem ke zdravému životnímu stylu (aktivní trávení volného času, zdravá strava, duševní hygiena)
- vyhnout se užívání návykových látek

b) pedagogický sbor

- další vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování, důležitá je jednotnost a spolupráce pedagogů

c) rodiče

- výukové a výchovné problémy lze řešit jen ve spolupráci s rodiči, cílem je zlepšit komunikaci s rodiči

6. Realizace PPŠ

6.1 Žáci a žákyně

6.1.1 Propojení s ŠVP

Prevence rizikového chování je součástí platných učebních osnov a je zahrnuta do schválených standardů základního vzdělávání. Je třeba, aby aspekty preventivního působení byly mezipředmětově koordinovány.

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Výchova ke zdraví
- Občanská výchova
- Český jazyk a literatura
- Etická výchova
- Prvouka
- Přírodověda, vlastivěda
- Přírodopis, chemie

- Informatika
- Tělesná, hudební a výtvarná výchova

Žáci jsou za pomoci diskuzí a různých modelových situací, stimulačních her, relaxačních technik, empatií a nácviku verbální a neverbální komunikace podporováni k:

- společnému stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- nácviku vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- upozornění na nebezpečí na internetu
- rozvoji schopnosti diskutovat, komunikovat, klást otázky
- schopnosti pracovat v kolektivu, podřízení se možnostem skupiny
- vzájemné pomoci
- zvládnutí fyzicky náročných situací
- přijímání dětí s fyzickým handicapem
- vnímání dětí z jiných menšin, vysvětlování rovnocennosti

6.1.2 Třídnické hodiny a individuální rozhovory s dětmi

Třídnické hodiny budou probíhat od 3. do 9. třídy pravidelně 1x za 14 dní. Budou sloužit k odkrývání, řešení problémů v kolektivu a hlavně k zefektivnění prevence rizikového chování. Důležitou roli sehrávají také individuální rozhovory s dětmi. I v letošním školním roce poskytuje konzultace žákům, pedagogům a rodičům školní psycholog Mgr. Lenka Půlpánová.

6.1.3 Školní parlament

Každá třída (od 3. do 9. třídy) volí zástupce třídy, aby jejich prostřednictvím mohla přinášet své nápady a připomínky na vylepšení života školy. Setkání probíhá minimálně jednou za měsíc a za pedagogický sbor se účastní Mgr. Lenka Javůrková a Mgr. Jana Hofmanová, které dále spolupracují s vedením školy.

6.1.4 Spolupráce s odborníky

Už od 1. třídy je preventivní program doplňován tematicky zaměřenými besedami lektorů organizací pracujících v oblasti primární prevence. Patří mezi ně:

- Městská policie HK – dopravní výchova
- MP Education – Mgr. Alena Blažková - přednášky o dospívání
- Mgr. Vladimír Vácha – nebezpečí v kyberprostoru, netolismus
- ACET ČR z. s.
- Policie ČR

6.1.5 Akce podporující zdravé sociální klima

Za velmi důležité považujeme pořádání akcí, které podporují příznivé klima třídy, také vztahy dětí napříč ročníky a akce pro rodiče a děti. Mezi tyto akce patří:

- Exkurze a školní výlety
- Sportovní kurzy a soutěže
- Vánoční a velikonoční výstava
- Soutěže a olympiády v různých předmětech
- Návštěva kulturních představení

6.2 Pedagogický sbor

V rámci celoživotního vzdělávání probíhají v průběhu roku školení týkající vedení třídnických hodin a prevence rizikového chování.

6.3 Rodiče

Spolupráce s rodiči se realizuje prostřednictvím rodičovských schůzek (4 krát ročně). Každý vyučující dále nabízí po telefonické domluvě konzultace. Učitel je tedy v kontaktu s rodiči nejen při výchovně vzdělávacích problémech, ale vždy, když je o to požádán.

O akcích školy jsou rodiče informováni prostřednictvím internetových stránek školy, popř. Bakaláři.

7. Plán pro konkrétní školní rok

- Exkurze –Archeopark Všestary, Hvězdárna Hradec Králové, Praha
- Plavecký kurz – 1. – 4. třída
- Sportovně turistický kurz – 8. třída
- Sportovní soutěž – Běh pro zdraví, Černilovská laťka
- Lyžařský kurz – 7. třída (Jedlová v Orlických horách)
- Dovednostní soutěž Šikula – pro rodiče s dětmi
- Karneval na ledě
- Vánoční výstava, vánoční besídka
- Rodičovské schůzky
- Školení pro pedagogy
- Preventivní přednášky
- Tvorba nástěnek k aktuálním problémům zdravého životního stylu a prevenci rizikového chování
- Dětský den
- Školní výlety
- Slavnostní rozloučení s žáky 9. ročníku
- Návštěva představení dramatického kroužku při ZŠ

8. Mimoškolní aktivity

Žáci naší školy mají možnost v odpoledních hodinách navštěvovat v budově školy kroužky, čímž jsou jim vytvářeny dobré podmínky pro využití volného času.

Pro 1. stupeň:

Florbal
Všeobecná sportovní příprava
Stolní tenis
Volejbal
Francouzský jazyk
Keramika
Šikulové
Aranžování a dekorace květin
Tvoření nejen z pedigu
Sborový zpěv
Lego roboti
Malý kuchař
Dovedné ruce
Hravá matematika
Vědecké pokusy
Flétna
NERF - střelba

Pro 2. stupeň:

Florbal
Aranžování a dekorace květin
Jak být v pohodě a najít svoji sílu
Dramatický kroužek
Francouzský jazyk
Keramika
Lego roboti
Příprava k přijímacím zkouškám – Čj, M
Tvoření nejen z pedigu
Včelařský kroužek
Sebeobrana
Vědecké pokusy
Stolní tenis
Kreslení
Flétna
NERF – střelba

9. Evaluace

Jako systém vyhodnocování podmínek a situace ve škole se používají závěry z PPŠ, dotazníková šetření, která pomáhají monitorovat situaci u žáků v oblasti rizikových jevů, ve vztahu k pedagogům i rodičům.

10. Závěr

Školní prostředí je velmi důležitým preventivním faktorem. V něm žáci tráví mnohdy i více než třetinu dne. Prostor, který je charakteristický klidnou, pracovní a přátelskou atmosférou, zajišťuje větší efektivitu výkonnosti žáků a jejich zájem o nabízenou výuku.

11. Přílohy

- I. Školní program proti šikanování
- II. Šikana zaměřená na učitele
- III. Krizový plán
- IV. Strategie předcházení školní neúspěšnosti
- V. Zdraví životní styl
- VI. Kontaktní adresy

I. Školní program proti šikanování

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné respektující a spolupracující prostředí. Šikana je jev, který doprovází společnou výchovně vzdělávací činnost. Může se vyskytnout i na naší škole. Chceme být připraveni a snažíme se vytvářet prostředí důvěry, které výskyt šikany minimalizuje. Užíváme takové metody, přístupy a techniky, které vedou k včasnému objevení všech podob rozvíjející se šikany. Tento školní program proti šikaně je otevřený a lze jej doplnit o zkušenosti žáků, rodičů a pracovníků školy. Důležitým předpokladem pro fungování programu je celoškolní přístup (jednotnost a důslednost).

Naše cíle jsou:

1. snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence)
2. být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine
3. vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání - každý případ vyžaduje specifické řešení!

Prevence šikany

- Podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky.
- Vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Jednat s dětmi jako s partnery, bez výjimky respektovat jejich práva, zároveň vést k plnění povinností.
- Co nejvíce omezit nudu při výuce- šikana, často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- V kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.
- Nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že nejsem pověřen dozorem.
- Informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, školní schránka důvěry, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry.....
- Snažit se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ní. Třídní učitel by měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, a umět si umět si s nimi o tom popovídat, mají-li zájem.

Prevence ve vyučovacích hodinách

TU sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření (TU, VP, vedení ZŠ, schránka důvěry, dozory). Téma prevence šikanování je zapracováno do jednotlivých předmětů (především výchova ke zdraví, český jazyk a prvouka). Učitelé se soustředí na rozvíjení pozitivních vztahů

mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy (vyzvedávají i dílčí úspěchy slabších žáků, kteří se mohou stát terčem šikany, vyzvedávají příklady slušného chování a vzájemné pomoci, motivují ostatní, aby se takové chování stalo normou apod.).

Prevence mimo vyučování

ZŠ provádí prevenci o přestávkách (dozory ve třídách, na chodbách) a při všech činnostech organizovaných školou (exkurze, výlety, vycházky, kroužky, školní družina). Žáci i rodiče mají možnost využívat schránku důvěry, konzultace u školní psycholožky, e-mailových adres pracovníků školy.

Ochranný režim

Ochranný režim je zajištěn a garantován školním řádem. Školní řád stanoví pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání. Žáci jsou v dané oblasti poučeni třídními učitelkami. Pedagogičtí pracovníci provádějí účinný dozor.

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou seznámeni se základními dokumenty formou webových stránek. Jakékoliv podezření na šikanu svého dítěte hlásí buď třídnímu učiteli, vedení školy, výchovné poradkyni či kterékoliv učitelce, které důvěřuje. Kontakty jsou uvedeny na webových stránkách školy. Spolupráce se odvíjí i se zástupci rodičů ve Školské radě. Rodičům jsou umožněny pravidelné schůzky a možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

Spolupráce s institucemi

Škola spolupracuje i s jinými organizacemi, zvláště PPP, SVP a Policií ČR či OSPOD (orgán sociálně – právní ochrany dětí a mládeže) apod.

Do prevence proti šikaně jsou zapojeni všichni pracovníci školy. Informace si mezi sebou předávají na pedagogických radách i formou individuálního pohovoru. Dobrá komunikace jednotlivých pracovníků ZŠ a vedení ZŠ umožňuje pružně reagovat v krizových situacích.

Předávání informací

1. **pravidelně** - na poradách
2. **průběžně** – kdokoli z pracovníků ZŠ zaznamená jakékoli příznaky nezdravých vztahů a nevhodného chování mezi žáky, ihned to sdělí třídnímu učiteli (dále TU),

výchovné poradkyni (dále VP), školnímu metodikovi prevence (dále ŠMP), nebo řediteli školy.

3. informace na webových stránkách školy – pro pracovníky ZŠ, žáky, rodiče

Škola má vytvořen **Krizový plán pro řešení šikany**. Tento plán je pro všechny pracovníky školy závazný. Šetření šikany vždy provádí VP ve spolupráci s užším týmem, který tvoří metodička prevence, výchovná poradkyně, třídní učitelka, ředitel školy.

KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY

Zdroje informací

- sdělení rodičů
- vlastní pozorování
- poznatky od vyučujících nebo žáků

Všichni pedagogičtí pracovníci musí postupovat koordinovaně a chránit zdroj informací.

1. krok – odhad závažnosti

Velmi důležité je určit, zda:

- daný problém vyřešíme v rámci školy,
- požádáme o pomoc odborníka zvenčí (PPP, SVP).

V případech pokročilého stadia už tato problematika patří odborníkům.

Pro odhad závažnosti máme 4 kritéria:

- způsob chování a vypovídání obětí a svědků,
- závažnost a četnost agresivních projevů,
- čas – jak dlouho šikanování trvá,
- počet agresorů a obětí.

Stadia šikanování:

V prvním a druhém stadiu může šikanu řešit škola, v pokročilejších stadiích je nutné obrátit se na odborníky.

1. **Stadium** – mírné, převážně psychické formy násilí, žák není oblíbený, nebaví se s ním, pomlouvají ho, vymýšlí na jeho účet drobné legrácky. Tato zárodečná forma se vyskytuje téměř ve všech sociálních skupinách. Pokud se této počáteční podobě opakovaného „legračního“ ubližování slabšímu nebudeme věnovat, může

se z ní stát i pokročilá šikana. K tomu může přispět, ať už vědomě, či nevědomě, sám pedagog (častěji vytýká nějakému žákovi jeho slabiny nebo neschopnost, snižuje jeho autoritu).

2. **Stadium** – počátky fyzické agrese. Spolužáci si na neoblíbeném dítěti začnou odreagovávat nepříjemné pocity, např. z očekávané písemné práce nebo prostě jen z toho, že je docházka do školy obtěžuje.
3. **Stadium** – vytváří se skupina spolupracujících agresorů, už se nešikanuje nahodile, ale systematicky. Objevuje se falešná solidarita – normou třídy je „nebonzovat“. Projevuje se pokřivená morálka – všichni o šikaně vědí, ale nikdo nic neudělá.
4. **Stadium** – normy agresorů jsou přijaty většinou třídy. I mírní a ukáznění žáci se mohou začít chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka.
5. **Stadium** – násilí jako normu přijímají všichni žáci ve třídě. Dokonce i oběť přijme normy skupiny za své a nepřipadá jí to nenormální. Oběť agresora brání. Tato šikana se v současné době může objevit i ve třídách základních škol.

2. krok – rozhovor s informátory a obětí (provádí výchovný poradce, metodik prevence)

- Jakoukoliv informaci nezpochybňovat, ale prověřit a vše si zaznamenat. Nereagovat obranně, nebagatelizovat. Chránit zdroj a obsah informací.
- Důležité je, aby nás oběť vnímala jako oporu a cítila od nás možnou pomoc. My musíme trpělivě naslouchat a vcítit se do situace oběti.
- Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní spolužáci nevěděli (možná pomsta agresorů). S obětí je nutné hovořit jiný den než s agresory.
- Důležité je domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte, ubezpečit je, že pomůžeme a naznačit příští kroky.

3. krok - nalezení vhodných svědků

- Žáci, kteří s obětí sympatizují, kamarádí s ní nebo ji alespoň neodmítají. Nevybíráme si podle svých sympatií.
- Rozhovor se svědky vést jednotlivě mezi čtyřma očima, aby o nich nevěděli ostatní žáci (souvisí s ochranou oběti)

4. krok – individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky

- Rozhovory zorganizovat tak, aby o nich druzí nevěděli.
- Závažnou chybou vedoucí k ohrožení vyšetřování je společné vyšetřování svědků a agresorů. Za zásadní chybu je považována konfrontace oběti a agresora. Někdy to dokonce vede k tragikomickým závěrům, kdy oběť je označena za agresora a za příčinu nesvárů ve skupině.

5. krok - ochrana oběti

- Zvýšená pozornost ve školním klimatu třídním učitelem, zvýšený dozor, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte ze školy,
- Po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy nechat oběť doma
- Lze doporučit rodičům odborníka z PPP nebo SVP, či jiné instituce zabývající se touto problematikou

6. krok – rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- Dokud nemáme shromážděné důkazy, nemá smysl s agresorem mluvit. Vše zapře a podezření vyvrátí nebo zpochybní. Hlavně však dostane echo, že někdo žaloval.
- Rozhovor má v první řadě agresora okamžitě zastavit a ochránit oběť, ale i jeho před následky jeho činů. Většinou se dá použít princip „přitlačení ke zdi“. Např. ho upozorníme, že při jakémkoli násaku šikanování bude jeho potrestání přísnější, případně to bude ohlášeno policii apod. Zároveň zdůrazníme, že k jeho snaze napravit situaci, bude přihlédnuto při řešení jeho chování.

7. krok – jednání výchovné komise

- vedení školy, metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, rodiče žáka, případně odborník z PPP, SVP

Orientační posloupnost vedení jednání:

Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)

Postupné vyjádření všech pedagogů – jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – vedení školy

Vyjádření žáka

Vyjádření zákonných zástupců – možná navrhovaná řešení ze strany rodičů, možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou

Rozhodování komise za zavřenými dveřmi

Seznámení rodičů a žáka se závěrem komise – konkrétní možná řešení – seznamuje vedení školy, domluva na časovém horizontu z hlediska nápravy chování agresora,

zpětná kontrola, zda se situace uklidnila – třídní učitel, upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou – vedení školy

Provedení zápisu z jednání, který obsahuje závěr, podpisy všech zúčastněných osob a souhlas rodičů, že byli s celou záležitostí seznámeni a s navrhovanými řešeními souhlasí.

8. krok – rozhovor se zákonnými zástupci oběti

- U počáteční šikany, která se dá vyšetřit během jednoho nebo dvou dnů, obvykle proběhne až po jejím vyšetření. Úkolem je rodiče informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních
- Sejit se v jiný den, než jsou výchovné komise
- Sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali (kroky řešení, závěry, domluva na dalších opatřeních, možnosti další spolupráce)
- Časový horizont pro sledování situace (po týdnu, 14 dnech)

9. krok – práce s celou třídou

- Uzavření celé záležitosti vedením školy přede všemi žáky ve třídě. Výsledky šetření šikany, včetně potrestání agresorů je nutné oznámit před celou třídou. Děti musí vědět, že ve škole šikana nebude trpěna. Jestliže děti (přihlízející většina) nevidí, že my jsme zásadně proti takovému jednání, začnou ho považovat za normální.
- Ozdravění třídy – dlouhodobý proces
- Nastavení nových funkčních pravidel, třídu neustále sledovat
- TU + ŠMP informovat všechny členy pedagogického sboru (obecné informace – shrnutí případu, seznámit je s nastavenými pravidly).
- Jednotnost a důslednost pedagogického sboru
- Při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP (přivolání pomoci – instituce zabývající se touto problematikou)

Evaluace

Vyhodnocování programu probíhá průběžně na čtvrtletních poradách, celkové hodnocení se provádí 1x ročně na konci školního roku.

II. Šikana zaměřená na učitele

- je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí a žák se dostává do pozice větší moci, než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele.

Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele:

- škola musí zajistit bezpečí pro pedagoga, podporovat ho a řešit vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy
- škola pracuje podle připraveného krizového plánu pro šikanu
- pedagog by měl vyhledat pomoc ostatních, popř. odbornou pomoc
- šikana pedagoga bývá často spojena s šikanou mezi žáky, škola musí zajistit posouzení vztahů ve třídě a na základě výsledků odpovídající řešení
- škola zajistí intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí pro třídu, ve které k šikaně došlo

III. **Krizový plán školy**

1. **Koho kontaktovat:**

- vedení školy: Mgr. David Kubíček
- školní metodik prevence: Mgr. Alice Petrovická
- výchovný poradce: Mgr. Daniela Jezdinská
- OSPOD Hradec Králové
- Policie ČR
- PPP Hradec Králové
- Záchraná služba
- Linka bezpečí

2. **Situace, které mohou nastat:**

a) Bezprostřední ohrožení života

- Poskytnutí první pomoci
- Zavolat záchranou službu – 155
- Informovat vedení školy
- Informovat zákonného zástupce

b) Alkohol

- Nález nebo požití oznámit vedení školy
- Nález uložit u vedení školy
- Sepsat záznam o nálezu
- Vyrozumět zákonného zástupce
- Vyrozumět OSPOD
- Udělit kázeňská opatření dle školního řádu

- Pokud je žák ohrožen na zdraví nebo životě v důsledku požití alkoholu, okamžitě přivolat záchrannou službu

c) Omamné a psychotropní látky

- Nález oznámit vedení školy a uložit u vedení školy
- Informovat Policii ČR
- Informovat zákonného zástupce
- Informovat OSPOD
- Udělit kázeňská opatření dle školního řádu
- Pokud je žák ohrožen na zdraví nebo životě v důsledku požití omamných nebo psychotropních látek, okamžitě přivolat záchrannou službu

d) Tabákové výrobky

- Nález oznámit vedení školy
- Informovat zákonného zástupce
- Informovat OSPOD
- Udělit kázeňská opatření dle školního řádu

e) Krádež

- Vyučující po poradě s vedením školy rozhodne o dalším postupu
- V případě škody většího rozsahu informuje Policii ČR
- Informovat zákonného zástupce
- Při prokázání krádeže udělí škola kázeňské opatření

f) Vandalismus

- Náhrada úmyslně způsobené škody je vymáhána na zákonných zástupcích, je jim dána možnost škodu na vlastní náklady odstranit, nebo jinak nahradit, případně vzniklou škodu uhradit

- Při prokázání vandalismu udělí škola kázeňské opatření dle školního řádu

g) Záškoláctví

- O neomluvené i zvýšené omluvené absenci žáka informuje třídní učitel výchovného poradce a metodika prevence
- Třídní učitel řeší absenci se zákonným zástupcem, v některých případech je oprávněn žádat jako přílohu omluvenky potvrzení od lékaře
- Při opakovaném bezdůvodném nebo řádně neomluveném zanedbání školní docházky je informován OSPOD
- Škola přijme opatření uvedená ve školním řádu, případně udělí kázeňské opatření

h) Šikana

- Podrobnější postup viz Školní program proti šikanování – příloha ŠPP

i) Kyberšikana

- V případě zjištění kyberšikany nebo podezření na kyberšikanu je nutné zjistit všechny skutečnosti související s útokem, a to i útoky staršího data, které byly nebo mohly být zjištěné ve škole
- Pedagogický pracovník zajistí všechny dostupné důkazy kyberšikany (obrázky – print screen, emaily, chaty, fotografie, nahrávky,...)
- Pohovor s obětí a s případnými svědky je veden tak, aby jim bylo zajištěno bezpečí
- Při závažnější kyberšikaně je vhodné zajistit oběti pomoc psychologa
- S případem jsou seznámeni zákonní zástupci oběti
- Je svolána výchovná komise, u závažné formy kyberšikany je informována Policie ČR

j) Netolismus

- Pedagog informuje o pozorovaných změnách v chování žáka (unavenost, nervozita, náhlé změny chování, zhoršení prospěchu apod.) třídního učitele, ten pak řeší situaci se zákonným zástupcem

k) Sebepoškozování

- Pedagog informuje a řeší situaci se zákonnými zástupci
- Je důležité posoudit aktuální riziko závažného sebepoškozování a v případě jeho přítomnosti odeslat žáka specialistovi – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance

l) Výskyt vší

- V případě výskytu pedikulózy (ale i jiných infekčních onemocnění) ve škole je naprosto nezbytná spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci) všech dětí
- Při zjištění výskytu vší (nebo jiné infekční nemoci) informuje třídní učitelka ihned zákonného zástupce a vyzve ho k vyzvednutí dítěte ze školy v co nejkratší době
- Zbavit děti vší je povinností rodičů, nikoliv školy a jejích pedagogických pracovníků
- Při hromadném výskytu vší ředitel školy neprodleně informuje místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví - krajská hygienická stanice
- Pokud se vyskytne případ, kdy rodiče posílají děti opakovaně do kolektivu neodvšivené, informuje ředitel školy o této skutečnosti příslušný orgán sociální péče

IV. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Příčiny školní neúspěšnosti

Neprospěch je často způsoben souborem příčin. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- Osobnost dítěte – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, poruchy učení, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace)
- Odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole)

Opatření ke snížení školní neúspěšnosti žáků

Poradenská činnost pro rodiče a větší spolupráce s rodiči žáků výchovně problematických, žáků s výukovými problémy a žáků sociálně, ekonomicky a jinak slabých, odlišných

- identifikace ve třídě
- individuální přístup v hodinách
- diferencovaná práce v hodinách
- zadávání individuálních úkolů
- podpůrná opatření ve výuce (např. oznámení testu, zkoušení, povolení určitých pomůcek)
- zvýšená spolupráce se zákonnými zástupci- informovanost
- spolupráce se školním poradenským pracovištěm (výchovný poradce, školní psycholog, speciální pedagog)
- koncepce domácí přípravy- povinnosti rodičů a dětí
- konzultace s třídním učitelem, výchovným poradcem, metodikem prevence
- spolupráce s PPP – diagnostika – předmět speciálně pedagogické péče, pedagogická intervence, nákup speciálních pomůcek
- individuální a skupinové doučování

Postup při řešení školní neúspěšnosti

- Práce se žákem
- Zvýšená spolupráce s rodinou žáka
- Práce se sociálním klimatem třídy

V. Zdravý životní styl

Životní styl je důležitý faktor ovlivňující zdraví člověka. K utváření zdravého životního stylu člověka přispívá řada faktorů, např. životní prostředí, rodinné zázemí, zdravé bydlení, dostatek pohybu, společenské chování, zvládání náročných životních situací, životospráva.

1. stupeň

Prvouka:

- Péče o zdraví
- Zdravý životní styl
- Osobní bezpečí
- Návykové látky a zdraví

2. stupeň

Výchova ke zdraví:

- Duševní a tělesné zdraví
- Vyrovnávání se s problémy
- Způsoby chování v krizových situacích
- Režim dne
- Vliv výživy na zdravotní stav lidí
- Sestavování jídelníčku
- Pozitivní životní cíle a hodnoty

Občanská výchova:

- Člověk jako osobnost
- Řešení názorového střetu
- Člověk ve zdraví a nemoci
- Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka
- Prevence zneužívání návykových látek
- Péče o duševní zdraví
- Osobní bezpečí

Přírodopis:

- Jednobuněčné (houby) a mnohobuněčné (viry, bakterie) organismy
- Příroda a její ohrožení
- Člověk a zdraví
- Výživa a zdraví
- Návykové látky a zdraví
- Životní prostředí a člověk

Chemie:

- Nebezpečné látky
- Významné látky v organismech
- Návykové látky

VI. Kontaktní adresy

- **PPP a SPC Královéhradeckého kraje**

Adresa: Na Okrouhlíku 1371/30, Hradec Králové
Telefon: 495 265 423
www.poradenstvihhk.cz

- **OSPOD Hradec Králové**

Adresa: Československé armády 408, Hradec Králové
Telefon: 495 707 382

- **AUFORI, o. p. s.**

Adresa: Habrmanova 136/3, Hradec Králové
Telefon: 774 751 137
www.aufori.cz

- **SVP Návrat**

Adresa: Říčařova 277, Hradec Králové
Telefon: 495 221 590, 739 401 363
www.svphk.cz

- **Semiramis**

Adresa: Krunertova 425, Hradec Králové
Telefon: 777 358 927
www.os-semiramis.cz

- **PROSTOR PRO**

Adresa: Čajkovského 1861, Hradec Králové
Telefon: 734 141 912
www.prostorpro.cz

- **PROSTOR PLUS**

Adresa: Na Pustině 1068, Kolín
Telefon: 774 650 094
www.prostor-plus.cz

- **ACET ČR z. s.**

Adresa: Čs. Armády 492, Chrudim
Telefon: 775 629 943 (Petr Kadlec)
www.acet.cz

- **Městská policie Hradec Králové**

Adresa: Dlouhá 211, Hradec Králové
Kontaktní osoba: Eva Kněžourová, Simona Palctová
Telefon: 495 707 927, 495 707 935, 731 131 091, 731 131 013
<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/mestska-policie>

- **Policie ČR**

Kontaktní osoba: por. PhDr. Jaroslav Matoušek
KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
Kancelář ředitele krajského ředitelství
Oddělení tisku a prevence
Telefon: 974 526 207, 602 160 308
krph.tisk.hk@pcr.cz

- **Linka bezpečí – tel. 116 111**